

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор з науково-
педагогічної роботи, член-кореспондент
НАМН України,
проф. М.Р. Єжегоцький

2022 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДИТЯЧІЙ ХІРУРГІЇ ТА УРОЛОГІЇ»

зі спеціальності «Дитяча хірургія»

Кількість навчальних годин на кафедрі: лекції – 10, семінарські заняття – 14,
практичні заняття – 24. Тренінг – 8
Самостійна робота – 26.
Додаткові дисципліни – 8.
Разом – 90 годин
Кредити ECTS – 3

Обговорено та ухвалено на
методичному засіданні кафедри
Протокол № 2
від «21» грудня 2022 р.
Завідувач кафедри
доц. Кузнецов А.С.

Затверджено на засіданні
методичної комісії ФПДО
Протокол № 1
Від «20» грудня 2022 р.
Голова методичної комісії ФПДО
доц. Січкоріза О.С.

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ДИТЯЧОЇ ХІРУРГІЇ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор з науково-
педагогічної роботи, член-кореспондент
НАМН України,
проф. М.Р. Гжегоцький
« » _____ 20 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ЦИКЛУ ТЕМАТИЧНОГО УДОСКОНАЛЕННЯ
«СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДИТЯЧІЙ ХІРУРГІЇ ТА УРОЛОГІЇ»

зі спеціальності «Дитяча хірургія»

Кількість навчальних годин на кафедрі: лекції – 10, семінарські заняття – 14,
практичні заняття – 24. Тренінг – 8
Самостійна робота – 26.
Додаткові дисципліни – 8.
Разом – 90 годин
Кредити ECTS – 3

Обговорено та ухвалено на
методичному засіданні кафедри
Протокол № ____
від «__» _____ 20 р.

Завідувач кафедри
доц. Кузик А.С. _____

Затверджено на засіданні
методичної комісії ФПДО
Протокол № ____
Від «__» _____ 20 р.

Голова методичної комісії ФПДО
доц. Січкорізі О.Є. _____

Робоча програма тематичного удосконалення

«Сучасні технології в дитячій хірургії та урології»

Розробники:

Кузик А.С. – кандидат медичних наук, завідувач кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Наконечний А.Й. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Переяслов А.А. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Кулик О.М. – доктор медичних наук, професор кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Наконечний Р.А. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Гижа Л.Ю. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Дац Р.І. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Опікан Н.М. – асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Колівошка Ю.В. – асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Гижа Л.Ю. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Никифорок О.М. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Кенс К.А. – кандидат медичних наук, асистент кафедри дитячої хірургії ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Пояснювальна записка

Тематика циклу охоплює найважливіші питання дитячої хірургії і урології, включає 90 годин з них 10 годин лекційного курсу з основних розділів дитячої хірургії та урології, 14 години семінарських, 24 годин практичних занять, 8 годин додаткових програм, 8 годин тренінг оволодіння практичними навиками та 26 годин самостійної роботи. Програма циклу містить обширну інформацію щодо особливостей застосування сучасних мініінвазивних методів у діагностиці та хірургічному лікуванні вроджених та набутих захворювань у дітей. На практичних заняттях циклу курсантам надається можливість роботи на лапароскопічних тренажерах.

Головною метою даного циклу є поглиблення та удосконалення теоретичної та практичної підготовки лікарів – дитячих хірургів та дитячих урологів, а також інших спеціальностей, згідно з вимогами до надання медичної допомоги населення України. При складанні програми за основу були взяті нормативні документи МОЗ України, а також враховані сучасні досягнення медичної науки, локальні особливості роботи лікаря-спеціаліста та інші вимоги практичної охорони здоров'я. Цикл тематичного удосконалення « Сучасні технології в дитячій хірургії та урології» розрахований на підвищення професійної кваліфікації лікарів – дитячих хірургів, дитячих урологів та завідувачів хірургічними відділеннями всіх підрозділів лікувально-профілактичних закладів (профільних відділень поліклінік, стаціонарів), а також лікарів суміжних спеціальностей – лікарів-педіатрів, ортопедів-травматологів, анестезіологів-реаніматологів, сімейних лікарів.

Робоча програма циклу тематичного удосконалення побудована за принципом створення окремих блоків з основних розділів дитячої хірургії та урології. В усі розділи включені заняття з питань надання невідкладної допомоги.

Для виявлення рівня знань курсантів Робочою програмою і планом передбачені різні види контролю: визначення вихідних (базових) знань лікарів-курсантів, етапний контроль під час навчання, заключний контроль знань. Під час контролю регулярно проводиться біжучий контроль теоретичних знань та практичних вмінь і навичок лікарів. Заключний іспит включає теоретичний іспит за тестовими питаннями, які включають як теоретичні питання, так і клінічні задачі, а також робота на тренажерах по засвоєнню основних мініінвазивних технік.

Рецензія

на робочу навчальну програму циклу тематичного удосконалення

«Сучасні технології в дитячій хірургії та урології»

Робоча навчальна програма складена на підставі навчального плану та уніфікованої програми передатестаційних циклів зі спеціальності «дитяча хірургія», затверджена Директором департаменту кадрової політики освіти і науки МОЗ України від 20.12.2008р.

Запропонована тематика охоплює всі найважливіші питання дитячої хірургії і включає 90 годин з них 10 годин лекційного курсу з основних розділів дитячої хірургії та урології, 14 години семінарських, 24 годин практичних занять, 8 годин додаткових програм, 8 годин тренінг оволодіння практичними навиками та 26 годин самостійної роботи.

Цикл тематичного удосконалення «Сучасні технології в дитячій хірургії та урології» розрахований на підвищення рівня знань та професійної кваліфікації лікарів-дитячих хірургів та завідувачів хірургічними відділеннями всіх підрозділів лікувально-профілактичних закладів (профільних відділень поліклінік, стаціонарів), сімейних лікарів, педіатрів, неонатологів, дитячих анестезіологів, дитячих урологів, дитячих травматологів.

Робоча програма циклу тематичного удосконалення побудована за принципом створення окремих блоків з основних розділів дитячої хірургії . У всі розділи включені заняття з питань надання невідкладної допомоги.

Тематика занять відповідає вимогам до навчального плану і програми, а внесені зміни в тематичні плани не перевищують допустимі.

Робоча навчальна програма сприяє підвищенню кваліфікаційного рівня курсантів і може бути впроваджена в навчальний процес кафедри дитячої хірургії ЛНМУ імені Данила Галицького.

Рецензент

доцент кафедри педіатрії та неонатології ФПДО

заступник декана факультету післядипломної освіти

кандидат медичних наук, доцент

Б.Р. Коцай

1. Опис навчальної дисципліни

Тривалість циклу 2 тиж. 90год.

Код	Назва курсу	Кількість навчальних годин				
		Л	П	С	СР	Разом
1.	Абдомінальна хірургія	4	8	4	8	24
2.	Торакальна хірургія	2	4	4	8	18
3.	Урологія	2	2	2	6	12
4.	Хірургія новонароджених	2	2	2	—	6
5.	Хірургія ендокринної системи	—	4	—	4	8
6.	Основи онкології	—	2	—	—	2
7.	Проктологія	—	2	—	—	2
8.	Додаткові програми: Основи раціональної фармакотерапії Новітні інформаційні технології в медицині Медичне право					8
9.	Іспит	—		2	—	2
10.	Тренінг з оволодіння практичними навичками					8
	Всього	10	24	14	26	90

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета циклу: удосконалення теоретичних знань, набуття слухачем практичних навичок та вмінь з сучасних аспектів діагностики та лікування у новонароджених

Завдання: удосконалення теоретичних знань, практичних навичок та вмінь з питань діагностики та лікування у новонароджених для лікарів дитячих хірургів, що працюють на дільницях чи у лікувально-профілактичних відділеннях багатопрофільних лікарень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни лікар-курсант повинен оволодіти наступними практичними навичками:

- Техніка виконання лапароскопічного доступу.
- Діагностична лапароскопія
- Накладання кишкового шва
- Санаційна бронхоскопія
- Ендоскопічне видалення сторонніх тіл ШКТ
- Техніка виконання бронхоскопії, видалення бронхів та трахеї.
- Лапароскопічна пластика.
- Лапароскопічна герніопластика за методикою Пірса
- Зупинка кровотечі з паренхіматозних органів при лапароскопічних втручаннях.
- Лапароскопічний адгезіолізис.
- Техніка виконання діагностичної лапароскопії.
- Накладання кишкового шва.
- Лігування яєчкової вени.
- Засвоєння техніки накладання різних видів швів при лапароскопії.
- Лапароскопічна орхіпексія

3. Програма навчальної дисципліни

КОДИ	Назва курсу, розділу, теми	
курс, розділ, теми	год.	
1	2	3
1. Абдомінальна хірургія		
1.1.	2	Закрита травма черевної порожнини. Діагностична та лікувальна лапароскопія.
1.2.	2	Гостра хірургічна патологія органів черевної порожнини. Лапароскопічна діагностика та лікування.
1.3.	2	Пошкодження паренхіматозних черевної порожнини. Лапароскопічна діагностика, лікування.
1.4.	2	Хірургічні захворювання гепатобіліарної системи. Лапароскопічна холецистектомія. Лапароскопічна резекція печінки.
1.5.	2	Кишкова непрохідність. Лапароскопічна діагностика та лікування.
1.6.	2	ВНЕК. Діагностично – лікувальна лапароскопія.
1.7.	2	Вроджена пахвинна. Лапароскопічна герніопластика PIRS
1.8.	2	Травма селезінки. Лапароскопічна резекція селезінки та спленектомія
1.9.	2	Лапароскопічний адгезіолізис при кишковій непрохідності
1.10.	2	Гострий перитоніт. Діагностично – лікувальна лапароскопія
1.11.	2	Синдром «гострого живота». Лапароскопічна діагностика та лікування
1.12.	2	Сторонні тіла ШКТ. Лікувальна тактика
2. Торакальна хірургія		
2.1.	2	Деформації грудної клітки. Корекція лійкоподібних деформацій за методом NUSS із відеоторакоскопічним контролем.
2.2.	2	Захворювання легень та плеври. Біопсія легеневої та плевральної тканини
2.3.	2	Травма грудної клітки. Діагностично – лікувальна

		торакоскопія.
2.4.	2	Торакоскопічне видалення кист, пухлин легень та середостінь
2.5.	2	Торакоскопія при гострому пневмо-, гідро-, гемотораксі
2.6.	2	Вади розвитку магістральних судин. Мініінвазивні методи корекції
2.7.	2	Вади розвитку серцево-судинної системи. Мініінвазивні методи хірургічного лікування.
2.8.	2	Сторонні тіла трахеї та бронхів. Ендоскопічне виділення
2.9.	2	Захворювання дихальної системи. Діагностичні та санаційні бронхоскопії
3. Урологія		
3.1	2	Вроджений гідронефроз. Лапароскопічна методи хірургічного лікування.
3.2.	4	Травма сечостатевої системи. Діагностична та лікувальна лапароскопія.
3.3	2	Лапароскопічні операції при сполучній водянці яєчка
3.4.	4	Варикоцеле. Лапароскопічна корекція
4. Хірургія новонароджених		
4.1.	2	Атрезія стравоходу. Торакоскопічна корекція.
4.2.	2	Діафрагмальні грижа у новонароджених. Лапароскопічна корекція
4.3.	2	Синдром «наявності пухлини черевної порожнини» у новонароджених. Діагностично – лікувальна лапароскопія
5. Хірургія ендокринної системи		
6.1.	2	Гострі захворювання та травматичні ушкодження підшлункової залози. Діагностично – лікувальна лапароскопія
6.2.	2	Абдомінальний крипторхізм, синдром «яєчка що не пальпується». Діагностично – лікувальна лапароскопія
6.2.	4	Пухлини наднирників. Адреналектомія
6. Основи онкології		
7.1.	2	Доброякісні утвори черевної порожнини, лапароскопічне видалення.
7. Проктологія		
8.1.	2	Хвороба Гіршпрунга. Лапароскопічні операції
9	1	Іспит

4. Теми лекцій на передатестаційному циклі тематичного удосконалення «Сучасні технології в дитячій хірургії»

1. Деформації грудної клітки. Корекція лійкоподібних деформації за методом NUSS із відеоторакоскопічним контролем. 2 год.
2. Закрита травма черевної порожнини. Діагностична та лікувальна лапароскопія. 2 год.
3. Гостра хірургічна патолога органів черевної порожнини. Лапароскопічна діагностика та лікування. 2 год.
4. Атрезія стравоходу. Торакоскопічна корекція. 2 год.
5. Вроджений гідронефроз. Лапароскопічна методи хірургічного лікування. 2 год.

5. Теми практичних занять

1. Пошкодження паренхіматозних черевної порожнини. Лапароскопічна діагностика, лікування. 2год.
2. Лапароскопічний адгезіс при кишковій непрохідності. 2год.
3. Доброякісні утвори черевної порожнини, лапароскопічне видалення. 2год.
4. Кишкова непрохідність. Лапароскопічна діагностика та лікування. 2 год.
5. Захворювання легень та плеври. Біопсія легеневої та плевральної тканини. 2год.
6. Травма сечостатевої системи. Діагностична та лікувальна лапароскопія. 2 год.
7. Діафрагмальні грижа у новонароджених. Лапароскопічна корекція. 2год.
8. Абдомінальний крипторхізм, синдром «яєчка що не пальпується». Діагностично – лікувальна лапароскопія. 2 год.
9. Хвороба Гіршпрунга. Лапароскопічні операції. 2 год.
10. ВНЕК. Діагностично – лікувальна лапароскопія. 2 год.
11. Гострі захворювання та травматичні ушкодження підшлункової залози. Діагностично – лікувальна лапароскопія. 2 год.
12. Травма грудної клітки. Діагностично – лікувальна торакоскопія. 2 год.

6. Теми семінарських занять

1. Торакоскопія. Видалення кист, пухлин легень та середостінь. 2 год.
2. Вроджена пахвинна. Лапароскопічна герніопластика PIRS. 2 год.
3. Лапароскопічна резекція селезінки та спленектомія. 2 год.

4. Синдром «наявності пухлини черевної порожнини» у новонароджених. Діагностично – лікувальна лапароскопія. 2 год.
5. Лапароскопічні операції при сполучній водянці яєчка. 2 год.
6. Вади розвитку магістральних судин. Мініінвазивні методи корекції. 2 год.
7. Іспит. 2 год.

7. Теми самостійної роботи

1. Вади розвитку серцево-судинної системи. Мініінвазивні методи хірургічного лікування. 2 год.
2. Гострий перитоніт. Діагностично – лікувальна лапароскопія. 2 год.
3. Синдром «гострого живота». Лапароскопічна діагностика та лікування. 2 год.
4. Захворювання дихальної системи. Діагностичні та санаційні бронхоскопії. 2 год.
5. Сторонні тіла ШКТ. Лікувальна тактика. 4 год.
6. Сторонні тіла трахеї та бронхів. Ендоскопічне виділення. 2 год.
7. Закрита травма нирки. Діагностично – лікувальна лапароскопія. 4 год.
8. Варикоцеле. Лапароскопічна корекція. 4 год.
9. Пухлини наднирників. Адреналектомія. 4 год.

Рекомендована література.

Основна література.

1. Кривченя Д.Ю., Лисак С.В., Плотников О.М. Хірургічні захворювання у дітей. Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації. – Вінниця: Нова Книга, 2008. – 256 с.
2. Хірургія дитячого віку / За ред. В.І.Сушка. – К.: Здоров'я, 2002. - 704 с.
3. Хірургія дитячого віку: підручник / В.І. Сушко, Д.Ю. Кривченя, О.А. Данілов, В.А. Дігтяр та ін.; за ред. В.І. Сушка, Д.Ю. Кривчені. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Медицина, 2009. – 800 с.
4. Вади розвитку у дітей (самостійна аудиторна та позааудиторна робота студентів) / В.А. Дігтяр, В.І. Сушко, Л.М. Харитонюк, О.М. Барсук та інш. – Дніпропетровськ, 2011. – 334 с.
5. Библиук Й.І., Библиук Ю.Й. «Хірургія дитячого віку» для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-інтернів. – Івано-Франківськ: Видавництво Івано-Франківського державного медичного університету, 2006. – 380 с.

Додаткова література.

1. Исаков Ю.Ф., Степанов Э.А., Красовская Т.В. Абдоминальная хирургия у детей. – М.: Медицина, 1988. – 416 с.
2. Баиров Г.А. Срочная хирургия детей: Руководство для врачей. – СПб.: Питер Пресс, 1997. – 464 с.
3. Детская хирургия: национальное руководство / под ред. Ю.Ф. Исакова, А.Ф. Дронова. – М.: ГЭОТАР-Медиа, 2009. – 1168 с.
4. Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – СПб., Хартфорд, 1996. – Т. 1. – 384 с.
5. Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – СПб., Хартфорд, 1996. – Т. 2. – 392 с.
6. Ашкрафт К.У., Холдер Т.М. Детская хирургия. – СПб., Хартфорд, 1996. – Т. 3. – 394 с.
7. Puri P., Höllwarth M.E. Pediatric Surgery. – Springer, 2006. – 632 p.
8. Operative pediatric surgery. 2nd edition / Edited by M.M. Ziegler, R.G. Azizkhan, D. von Allmen, T.R. Weber. – McGraw-Hill Education, 2014 – 1397 p.
9. Operative pediatric surgery. Seventh edition / Edited by L. Spitz and A.G. Coran. – CRC Press, 2013. – 1105 p.